

Nihánj me síj vij yanj cartá qui'yaj síi cu'naj Pabló ca'néé so' rihaan nij yuvij noco' man Diose yanj chuman' cu'naj Corinto a

¹ 'Unj me síi cu'naj Pabló sij apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so' rihaan yuvij, ndaa vaa me rá ma'an Diose qui'yáj a. Yanj tinú' Timoteo gaj, ne 'yaj núj yanj nihánj ca'nej núj rihaan soj sij noco' man Diose yanj chuman' cu'naj Corinto, ne ca'nej núj yanj nihánj rihaan cunudanj yo'ó nij soj sij sa' noco' man Diose yanj nu' estadó cu'naj Acaya uún a.

² Dan me se me rá núj qui'yaj ndo'o Rej ní' Diose do', Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' do', se luj che'é nij soj, ne me rá núj gaa xej nimán soj qui'yaj roj so' a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa quiran' ndo'o nij tuvì' Pabló sayuun, tzaj ne tinanii Diose man nij so' rihaan sayuun yo' a

³ Ve'é ndo'o vaa Diose ei. Se-Diose Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' me Diose, ne Rej Jesucristó me uún Diose chuguanj. Ne so' me síi 'ee ndo'o rá man yuvij, ne so' me síi racuúj ndo'o nana sa' nimán yuvij chuguanj.

⁴ Ca'vee se me ma'an sayuun ran' núj, tzaj ne Diose ro', me síi narqué ndo'o chrej nucuaj man núj, ne che'é dan guun nucuaj núj nago' núj

chrej nucuaꝝ man tinúú núj güüi quiran' tinúú núj sayuun uún chuguꝝnj. Che'é dan asa' ran' tinúú núj sayuun, ne ca'vee nago' núj chrej nucuaꝝ man tinúú núj chrej narqué ma'an Diose man núj nago' núj man tinúú núj chuguꝝnj.

⁵ Dan me se nda' rá se vaa quiran' uxrá Jesucristó sayuun ro', danj vaa 'na' uxrá sayuun xráá núj, ne che'é dan cunuu 'ee uxrá rá Jesucristó man núj che'é sayuun ran' núj ei. Che'é dan nari' nucuaꝝ rá núj che'é Jesucristó, 'yaj Diose a.

⁶ 'Q se sese ran' núj sayuun, ne che'é yan nari' nucuaꝝ nimán soj do', che'é yan nani soj rihaan cacun' tumé soj do', me ran' núj sayuun adonj. Dan me se sese Diose rqué se nucuaꝝ nuu nimán núj, ne veé danj gaá guee cunuú se nucuaꝝ nimán soj asa' quiran' soj sayuun se vaa ran' núj adonj.

⁷ Dan me se yo'o guun ya rá núj ni'yaj núj man soj che'é se vaa ran' soj ei. 'Q se nda' rá se vaa 'na' sayuun xráá soj ro', veé danj vaa a'née Diose se nucuaꝝ nimán soj uún chuguꝝnj. Ase vaa ran' núj sayuun ro', danj vaa ran' guee soj sayuun, ne ase vaa nari' nucuaꝝ rá núj 'yaj Diose ro', danj vaa nari' nucuaꝝ rá soj 'yaj uún Diose a.

⁸ Me rá núj na'nuj rá soj se vaa quiran' núj sayuun estadó Asia, tinuj, nocoj. Ne me rá núj quene'en soj se vaa uxrá quiran' ya núj sayuun, ne daj doj se cavi' ya núj ei.

⁹ Dan me se 'o sayuun nocoo ya ya me yo', ne nuveé sayuun guun nucuaꝝ yá' me sayuun yo' a ma'. 'Q se ne gaá ya ya rá núj gaá i'na' núj a ma'. 'Q se ca'née nimán núj quinaj nimán núj rej yo' nanj adonj. Nda' rá se vaa síi nata' se-cacun' cavi'

ro', danj vaa guun rá núj nanj adonj. Tzaj ne 'o se cunaj uxrá quiran' núj danj, gaa ne yuun che'e, gaa ne se gaa nucuaj rá núj man ma'an núj ma'. 'O se vaa che'é gaa nucuaj ya rá núj man Diose sí naqui'yaj i'na' man yuvii cavi' nanj adonj.

¹⁰ Dan me se daj doj se cavi' núj, tzaj ne Diose me sí tinanii man núj rihaan sayuun yo', ne so' me sí tinanii man núj rihaan sayuun quiran' núj rej rihaan, ne nucuaj rá núj man so', ne ya ya tinanii so' man núj rihaan sayuun,

¹¹ che'é se racuíj ndo'o soj man núj achín ni'yaj soj rihaan Diose che'é núj ei. Dan me se cuno Diose se vaa achín ni'yaj que'ee yuvii rihaan so' che'é núj, ne qui'yaj so' se luj che'é núj tinanii so' man núj rihaan sayuun ei. Ne nago' que'ee ní' graciá rihaan Diose che'é se vaa tinanii so' man núj rihaan sayuun ei.

Nana nihánj taj xna'anj me che'é ne cuchi' Pabló chuman' cu'naj Corinto a

¹² Ne'en núj se vaa quinanii núj rihaan sayuun, ne niha' ndo'o rá núj, che'é se ne'en núj se vaa nuvi' cacun' tumé núj a. 'O se ve'é qui'yaj núj ga soj gaa chéé núj rihaan chumii nihánj, ne ne tihá' yu'unj núj man soj ma'. Maan se cuno núj rihaan Diose, ne ca'mii chij núj rihaan soj, ne ne qui'yaj núj inanj se vaa cavii raá ma'an núj ma'. 'O se ma'an Diose racuíj man núj, ne qui'yaj núj inanj se vaa me rá Diose qui'yaj núj nanj adonj.

¹³⁻¹⁴ Dan me se taj vaj nana nachran' cachrón núj nayaá soj ma'. Inanj nana guun nucuaj soj nayaá soj do', inanj nana guun nucuaj soj cuno soj do', me nana cachrón núj nayaá soj nanj adonj. Cuanó

ro', a_j nari' soj ta'aj nana cataj xna'anj núj rihaan soj, ne me rá núj nari' guee soj nu' nana yo' ei. Danj me rá núj, che'é yan guun niha' rá núj che'é soj güii ca'na' uún Jesucristó sij 'nj ra'a man ní' rihaan chumij nihánj, ne veé danj guun niha' rá soj che'é núj uún ei.

15 Che'é se guun ya raj se vaa cavii sa' taran' ní' vaa güii, che'é dan guun raj ca'anj 'unj chiháán soj, gaa ne quisij vij ca'anj ni'yaj 'unj man soj, che'é se me raj guun niha' rá soj doj, raj a.

16 Dan me se gaa vaj 'unj ca'anj 'unj estadó Macedonia, ne guun raj caranj chiháán soj gaa cachén 'unj chrej ca'anj 'unj estadó yo' ei. Dan me se guun raj caranj chiháán soj rej ca'anj 'unj ne rej 'na' niquej uún ei. Danj guun raj qui'yáj che'é se guun raj racuíj soj manj ca'anj 'unj estadó Judea ei. Tzaj ne ne caranj chiháán soj gaa ca'naj nihánj a mei.

17 Me che'é me ne carán' 'unj chiháán soj, rá soj ga. Guun vij rá 'unj gaa cataj 'unj se vaa guun rá 'unj carán' 'unj chiháán soj, rá soj na'. Gaa nuchruj raa 'unj daj qui'yáj, ne naj guun nana avii raá 'unj ca'mii 'unj, rá soj na'. 'O cyaan vaa nana ya ga nana ne rihanj, rá soj na'.

18 Taj ma'. 'O se Diöse me testigó se vaa ya uxrá vaa nu' nana a'mii núj rihaan soj ei. Xa' núj, tzaj ne ne a'mii rma'an núj nana rihaan soj ma'.

19 'O se a'mii natáj ma'anj ga sí cu'naj Silvano do', sí cu'naj Timoteo do', rihaan soj che'é ta'ní Diöse sí cu'naj Jesucristó, ne ne tinachej núj nana ne ga nana ya gaa a'mii natáj núj rihaan soj ma'. Tananj inanj nana ya me nana a'mii núj rihaan

soj, che'é se quene'en núj se vaa ya uxrá vaa nu' se-nana Jesucristó nana sa' chuguanj.

²⁰ Cunudanj nij nana cata' tu'va Diose che'é ní' ro', ni'yaj ní' man Jesucristó ne xcaj ní' cuentá se vaa ya vaa nu' nana yo' chuguanj. Ne che'é se sij noco' man Jesucristó me ní', che'é dan taj ní' “Veé danj gaa ya ei”, taj ní' rihaan Diose, ne sa' doj xcaj yuvií cuentá se vaa ve'é ndo'o 'yaj Diose á.

²¹ Diose me síí racuíj man núj noco' sa' núj man Jesucristó ga soj, ne so' me síí cune' man núj qui'yaj suun núj rihaan so' a.

²² Ne so' me síí cataj se vaa ya ya ta'nij so' me ní', ne ca'née so' Nimán so' cayáan nimán ní', ne che'é dan guun ya rá ní' se vaa ya rque so' se sa' man ní', vaa güii adonj.

²³ Tzaj ne sese ne cuchij rej man soj, ne me raj quene'en Diose nimanj, se vaa ya vaa nana a'mij rihaan soj cuano nihánj, ne che'é se ne ca'vej ya raj qui'yáj sayuun man soj, che'é dan ne cuchij chuman' Corinto adonj.

²⁴ 'O se ne me rá núj quirii ta'nga' núj rihaan soj daj qui'yaj soj canoco' soj man Jesucristó ma'. 'O se síí 'yaj suun ga soj yan cavii sa' soj ne guun niha' rá soj me núj, ne aj nari' sa' soj canoco' ma'an soj man Jesucristó nanj adonj.

2

¹ Maan che'é se guun raj yo'o gaa niha' nimán soj ro', che'é dan ne cuchij rej man soj nanj adonj.

² Sese nano rá soj qui'yáj, gaa ne me síí qui'yaj guun niha' raj ga. 'O se soj me síí naqui'yaj niha' nimanj adonj. Tzaj ne sese nuvi' soj, gaa ne a me síí qui'yaj danj ga.

³ 'Q se che'é dan qui'yáj yanj cartá yo', ndaa vaa me rá ma'anj, che'é se ne ca'vej raj cuchij ne quinano raj qui'yaj soj ei. Tzaj ne 'o se no xcúun soj guun niha' raj qui'yaj soj, ne ndaa ma'an soj do', guun niha' rá gaa chuguanj.

⁴ Tzaj ne gaa qui'yáj yanj cartá yo' me se nuu quitzií ndo'o raj, ne nanó ndo'o raj, ne ndaa ta'vee ma'anj, qui'yaj suun nanó rá chuguanj. Tzaj ne nuveé che'e se me raj quinano rá soj me qui'yáj yanj cartá yo' ma'. 'Q se me raj quene'en soj se vaa 'ee uxrá raj man soj nanj adonj.

Nana niháanj taj xna'anj se vaa ve'é na'mij sa' uún nij síi man Corinto ga tinúú nij so' síi tanáj cacun' tumé so' a

⁵ Tzaj ne sese vaa yo'o síi 'yaj nanó raj doj, ne nuveé inanj ma'anj nanó rá 'yaj so', cataj ní' vaa ma'. 'Q se ndaa ma'an soj do', nanó rá, cataj ní' vaa, che'é se na'vej rá ní' cuta' ní' doj vaa nanj adonj.

⁶ Ne sayuun cuta' soj xráa síi qui'yaj cacun' yo' me se veé dan ca'vee, ne ca'nee soj sayuun xráa so' nanj ei. Taj che'é qui'yaj soj doj sayuun man so' a ma'.

⁷ Maan se caraa x'naa soj rihaan so', ne veé dan quisij qui'yaj soj sayuun man so', tadó soj se nanó ndo'o rá so', qui'yaj soj, ne quirí' nimán so', qui'yaj soj ei.

⁸ Che'é dan cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa me raj ve'é qui'yaj soj, gaa ne guun ya rá so' se vaa ya ya 'ee rá soj man so' ei.

⁹ Gaa qui'yáj yanj cartá ca'néj rihaan soj gaa rque, ne ca'né' 'unj suun rihaan soj se vaa qui'yaj soj sayuun man síi qui'yaj cacun' yo', che'é rej me

rá 'un̄j xcaj 'un̄j cuentá daj s̄ij me soj, ne me raj quene'enj sese s̄ij uno nu' nana a'mij rihaan me soj a.

¹⁰ Sese ca'vej rá soj caraā x'naa soj che'é so', ne veé danj qui'yaj, ne caraā x'naj che'é so', che'é rej me raj cavii sa' doj soj, ne ne'enj se vaa tumé Jesucristó man ní' ei.

¹¹ Danj qui'yaj ní', gaa ne se gaa nanj qui'yaj canaán síi cu'naj Satanás man ní' ei. 'O se aj ne'en ní' daj me rá so' qui'yaj so' ga ní' ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa cavii Pabló chuman' cu'naj Troas, ne ca'anj so' estadó cu'naj Macedonia a

¹² Dan me se ca'anj 'un̄j chuman' cu'naj Troas ca'mii natáj 'un̄j se-nana Jesucristó nana sa', ne dan me se vaa ndo'o rej ca'mii natáj 'un̄j nana sa', qui'yaj síi 'nij ra'a man ní',

¹³ tzaj ne ne nari' 'un̄j man tinúú ní' síi cu'naj Titó, ne nanó ndo'o raj, ne che'é dan tanáj 'un̄j man nij tinúú ní' síi ne chuman' Troas yo', ne cavii 'un̄j ca'ná' 'un̄j estadó Macedonia nihánj nanj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj che'é nana a'mii natáj nij tui' Pabló rihaan nij yuvi a

¹⁴ Tzaj ne nago' ní' graciá rihaan Diose, che'é se Diose me síi 'yaj se vaa 'yaj canaán uxrá núj rihaan síi chree che'é Jesucristó a. Ne Diose me síi 'yaj uno yuvi man rihaan nu' cachra' chumii nana sa' a'mii núj che'é Jesucristó, ne yo'o cha'nuu nana sa' yo' rihaan nu' cachra' chumii, nda' rá se vaa avii se gun' daj man yâj gaa naxra' yo' ro', danj vaa cha'nuu se-nana Diose chuguanj.

15 Dan me se nda' rá se vaa yachruu squíi gun' daj, ne achén yo' sca'núj nij síi quinanií rihaan sayuun, ne achén yo' sca'núj nij síi ca'anj rihaan ya'an, danj vaa núj gaa nata' núj se-nana Jesucristó rihaan yuvií che'é Diose ei.

16 Ne xa' nij síi ca'anj rihaan ya'an, tzaj ne nda' rá se vaa gun' squíi rihaan nij yuvií cavi' ro', danj vaa se-nana Diose rihaan nij so' ei. Tzaj ne xa' nij síi quinanií rihaan sayuun me se nda' rá se uun rá' gaa sa' uxrá gun' squíi ro', danj uun rá' nij so' gaa uno nij so' se-nana Diose ei. Tzaj ne a me síi uun nucuaj 'yaj danj, rá soj ga.

17 'O se núj me se ne 'yaj núj ndaa vaa 'yaj ta'aj nij síi a'mii natáj se-nana Diose a ma'. 'O se ta'aj nij so' me se me inanj nij síi me rá qui'yaj canaán sa'anj che'é se-nana Diose, ne xa' núj, tzaj ne inanj nana ya me rá núj ca'mii núj, ne na'vej rá núj ca'nee núj sa'anj che'é se-nana Diose rihaan yuvií ma'. 'O se Diose me síi ca'ne' suun rihaan núj ca'mii natáj núj, ne tumé Diose man núj daj ca'mii núj, ne síi noco' man Jesucristó me núj adonj.

3

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ase vaa 'o yanj cartá qui'yaj Jesucristó vaa nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó yanj chuman' Corinto ga nu' ní a

1 Dan me se gaa a'mii núj nana nihánj me se uun che'e uún núj a'mii núj che'é ma'an núj, rá soj na'. Taj mei. Dan me se ase vaa yanj cartá vaa nu' ní' sji amán rá ni'yaj man Jesucristó ei. Dan me se nuveé che'e nucuí' rá núj a'mii núj danj ma'. 'O se veé danj vaa ya ei. Nda' se me rá soj tihaaan núj yanj

cartá a'mii sa' che'é núj chiha'. Nda' se me rá soj cachinj núj yanj cartá a'mii sa' che'é núj rihaan soj chiha'. 'O se taj ma'. Ne vaa danj mei. 'O se aj ne'en soj man núj á. Ne taj che'é qui'yaj soj yanj cartá cataj xna'anj rihaan yo'ó yuvij daj sij me núj ma'.

² 'O se ase vaa yanj cartá a'mii che'é núj vaa ma'an soj adonj. Dan me se aj ne'en cunudanj yuvij daj vaa nimán núj se vaa 'ee rá núj man soj, ne che'é dan xcaj nij yuvij cuentá se vaa sij sa' me núj ei.

³ Dan me se ne'en ya ya ní' adi' se vaa yanj cartá qui'yaj ma'an Jesucristó vaa soj chuguanj. Tzaj ne nuveé yanj cartá qui'yaj nii ga tintá me yo' ma'. Nuveé letrá cachrón nii rihaan yahij me yo' ma'. 'O se letrá cachrón ya ma'an Jesucristó ndaa nimán soj me nana yo' adonj. Ne yo' me qui'yaj Nimán Diose, ne che'é Nimán Diose me nuû nana yo' ndaa rque nimán soj ei.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa guun nucuaj nij tuvì' Pabló ca'mii natáj nij so', qui'yaj ma'an Diose a

⁴ Yo'ó nucuaj rá núj man Diose che'é Jesucristó se vaa ya racuíj Diose man núj ei.

⁵ Dan me se ne nó xcúún núj cataj núj se vaa guun nucuaj núj qui'yaj suun núj che'é Diose ma'. 'O se ma'an Diose me sí' 'yaj uun nucuaj núj qui'yaj suun núj adonj.

⁶ Ne Diose me sí' qui'yaj guun nucuaj núj cataj xna'anj núj che'é tucuáán naca cuchruj Diose che'é yuvij adonj. Ne xa' tucuáán naca yo', tzaj ne nuveé inanj tucuáán no rihaan yanj daj vaa no xcúún ní' canoco' ní' me tucuáán naca yo' ma'. 'O se se guun nucuaj ní' canoco' ní' tucuáán no

rihaan yanj ma'. Xa' tucuáán nō rihaan yanj, tzaj ne cavi' nimán ní', qui'yaj tucuáán vaa danj ei. Dan me se xa' tucuáán naca cuchruj Diose che'é ní', tzaj ne tananj a cunu i'na' nimán ní' qui'yaj Nimán Diose che'é tucuáán naca yo' nanj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa ve'é ndo'o vaa nana a'mii natáj nij tui' Pabló nana a'mii che'é Nimán Diose a

⁷ Nana cataj xna'anj Diose rihaan Moisés gaa naá ro', cachrón Diose nana yo' rihaan yahij caxra', ne cataj so' se vaa sí se cuno nu' nana yo' ro', yuun che'e cavi' so', taj so' a. Dan me se gaa tucuachén Moisés tucuáán yo' rihaan nij yuvij, ne cuchuguun uxrá rihaan so', ne ndaa do' do' quina'áj ya'an rihaan Moisés, tzaj ne ne guun nucuaj nij yuvij israelitá ni'yaj nij so' rihaan Moisés ma'.

⁸ Táa a suun vaa rihaan núj suun nata' se-tucuanj Nimán Diose chuguanj.

⁹ 'Q se nanj se-tucuanj Moisés, tzaj ne sa' uxrá ca'mii nii ni'yaj nii se-suun Moisés suun nata' che'é tucuáán 'yaj 'na' cacun' xráá yuvij, ne táa a se-suun núj, ne sa' doj 'yaj núj nata' núj tucuáán 'yaj nuu sa' yuvij rihaan Diose ei.

¹⁰ Dan me se gaa naá ro', ve'é ndo'o chuguun rihaan Moisés, rá nij yuvij israelitá, tzaj ne yaj ro', me se ne ve'é vaa nana nga yo' rihaan ní' a ma'. Ne tucuáán naca cuchruj Diose che'é ní' ro', yo' ve'é vaa rihaan ní' yaj adonj. 'Q se ve'é doj vaa tucuáán cuchruj Diose cuano rihaan nana ca'mii Diose gaa naá nanj adonj.

11 'O se doj orá cuchuguun rihaan Moisés, qui'yaj nana ca'mii Diose rihaan so' gaa naá, tzaj ne sa' doj vaa nana ca'mii Diose cuno ní' yaj, ne ve'é uxrá doj cuman ní' nu' cavii nu' ca'anj, qui'yaj nana naca yo' adonj.

12 Che'é se guun ya rá núj se vaa gaa i'na' núj nu' cavii nu' ca'anj, che'é dan niha' rá núj, ne ne na'aj núj a ma'.

13 Ne 'yaj núj ndaa vaa qui'yaj Moisés gaa naá ma'. Dan me se caráán so' yatzíj rihaan so', che'é yan ne ca'vej rá so' ni'yaj nij yuvii israelitá rihaan so' daj guun quitii'inj chuguun rihaan so' a.

14 Dan me se ne quene'en nij so' daj vaa canicun' se chuguun rihaan Moisés ma'. 'O se ne guun nucuaj nij so' xcaj nij so' cuentá a man adonj. Ne inanj danj vaa uun nij yuvii israelitá ndaa cuano nihánj, ne aráán rihaan nij so' gaa nayaa nij so' nana ca'mii Diose gaa naá, ne taj se 'yá' xcaj nij so' cuentá che'é nana yo' a man adonj. Inanj nij síí noco' man Jesucristó me síí uun nucuaj xcaj cuentá che'é nana yo' nanj ei.

15 Tzaj ne veé danj vaa ndaa cuano, ne ne guun nucuaj nij yuvii israelitá xcaj sa' nij so' cuentá gaa nayaa nij so' se-tucuanj Moisés ma'. Veé danj aráán rihaan nij so' nanj á.

16 Ne gaa canicaj ní' noco' ní' man síí 'nij ra'a man ní', gaa ne x'néj yatzíj aráán rihaan ní', ne a'vee ruvi' sa' rihaan ní' ni'yaj ní' ei.

17 (Dan me se daj vaa ese Nimán Diose me síí 'nij ra'a man ní', ne dan me se rej yanj Nimán Diose me se vaa ya'núj rej yo' ei.)

18 Ne taj se aráán rihaan taran' ní' ma'. 'O se uun

nucuaꝝ ní' ne'en ní' man sí' 'nij ra'a man ní', se vaa ve'é uxrá vaa so', ne ase vaa so' ro', danꝝ gaꝝ uún ma'an ní', che'é se ni'yaj ní' man so' ei. Dan me se do' do' naqui'yaj sa' sí' 'nij ra'a man ní' nimán ní', ne dan me se ne so' nimán ní', ne ase vaa ma'an so' ro', danꝝ gaꝝ taran' ní' uún adonꝝ.

4

Nana nihánꝝ taj xna'anꝝ se vaa nda' se ran' ndo'o nij tuvi' Pabló sayuun, tzaj ne uun nucuaꝝ nij so' a'mii natáꝝ nij so' se-nana Diose, qui'yaj Diose a

¹ Dan me se cunuu 'ee rá Diose man núꝝ, ne ca'ne' so' suun rihaan núꝝ ca'mii natáꝝ núꝝ, ne che'é dan ne ri' rá núꝝ ca'mii natáꝝ núꝝ se-nana Diose ma'.

² Tananꝝ a 'o tanáꝝ xco núꝝ nu' nij rasuun na'aj chi'ii 'yaj yuve nii ei. Se cuchu'vi' núꝝ quene'en yuvi me 'yaj núꝝ ma'. Se ca'mii núꝝ nana tihá' yu'unꝝ ma'. Se ca'mii ne núꝝ che'é se-nana Diose ma'. Inanꝝ nana ya ca'mii núꝝ cunꝝ cunudanꝝ yuvi, ne xcaꝝ ma'an nij yuvi cuentá se vaa ya vaa nana a'mii núꝝ, ne Diose me sí' cunꝝ nu' nana ca'mii núꝝ nanꝝ ei.

³ Tzaj ne sese nana yuve me nu' nana a'mii natáꝝ núꝝ, rá ta'aj nij yuvi, ne inanꝝ nij sí' chi'ii ca'anꝝ rihaan sayuun me nij sí' uun danꝝ rá nanꝝ ei.

⁴ Ne xa' nij so', tzaj ne ne amán rá nij so' ni'yaj nij so' man Jesucristó ma'. 'Q se caráán xrée nij so', qui'yaj sí' chree sí' noco' nij so' man, ne ne guun nucuaꝝ nij so' xcaꝝ nij so' cuentá che'é se-nana Jesucristó ma'. Ne ne'en nij so' se vaa sa' ndo'o vaa Jesucristó ma'. Ne xa' Jesucristó, tzaj ne ase vaa ma'an Diose vaa so' ni'yaj ní' man so' adonꝝ.

⁵ Xa' núj, tzaj ne ne a'mii natáj núj che'é ma'an núj ma'. Inanj che'é Jesucristó s*ij* 'nij ra'a man ní' a'mii natáj núj, ne taj núj se vaa che'é se noco' ní' man so', che'é dan s*ij* 'yaj suun rihaan soj me núj ei.

⁶ O se Diose me síi cataj se vaa chuguun rihaan chumii, ne danj ca'mii Diose gaa naá uxrá gaa vaa rmi' rihaan chumii nihánj, gaa ne cuchuguun rihaan chumii nihánj, ne yaj me se chuguun nimán núj, qui'yaj uún Diose á. Che'é dan me guun nucuaj núj cataj xna'anj núj rihaan yuvii se vaa sa' uxrá vaa Diose, ne sese cunō nij yuvii se-nana Jesucristó, ne xcaj nij so' cuentá se vaa sa' uxrá qui'yaj Diose adonj.

⁷ Dan me se nuu nu' rasuun sa' yo' nimán núj, tzaj ne ase vaa 'o xruj yo'óo niqiii uun vaa núj, ne che'é dan ne'en ya ní' se vaa nu' se sa' nucuaj yo' 'na' 'yaj Diose ei. Ne nuveé ma'an núj 'yaj veé 'na' se sa' yo' ma'. Diose me síi rqué se nucuaj man núj che'é rej ca'vee nata' núj se-nana so' adonj.

⁸ Dan me se me rej ma'an vaj núj me se 'yaj nii sayuun man núj, tzaj ne rqué Diose rej quinanii núj rihaan sayuun yo' a. Chu'vi' nimán núj, tzaj ne ne ri' nimán núj ma'.

⁹ Noco' uxrá yuvii man núj che'é yan me rá nij so' go' nij so' man núj, tzaj ne ne tanáj Diose man núj ma'. 'Yaj ya nii sayuun man núj, tzaj ne ne avi' núj a ma'.

¹⁰ Niganj ne'en ya núj se vaa ase guun rá nii gaa ticavi' nii man Jesucristó ro', cunudanj me rá nii ticavi' nii man núj adonj. Che'é se ne cavi' núj, gaa ne caráya'anj uxrá nij yuvii adonj. Ne xcaj nij yuvii cuentá se vaa vaa i'na' núj che'é se 'nij Jesucristó

nimán núj ne tumé so' man núj adonj.

¹¹ Dan me se vaa i'na' núj rihaan chumii nihánj, tzaj ne niganj ne'en núj se vaa ca'vee cavi' núj che'é se noco' núj man Jesucristó, ne ne'en yuvii se vaa ca'vee cavi' núj, tzaj ne xcaj nij yuvii cuentá se vaa vaa i'na' núj che'é se 'nij Jesucristó nimán núj ne racuíj ndo'o so' man núj adonj.

¹² Dan me se núj me se sij daj doj cavi' me núj, tzaj ne soj ro', tananj a yo'o gaa i'na' nimán nij soj á.

¹³ No nana ca'mii 'o sí cane gaa naá rihaan danj Diose se vaa cataj so':

—Cuchumán raj ni'yaj 'unj man Diose, ne che'é dan ca'mij che'é so' a —taj yo'o sí cane gaa naá yo' a.

Ne ase vaa cuchumán rá sí cane gaa naá yo' ro', danj vaa amán rá núj, ne che'é dan a'mii núj che'é Diose,

¹⁴ che'é se ne'en núj se vaa Diose me sí qui'yaj cunuu i'na' uún Jesucristó sij 'nij ra'a man ní, ne che'é dan cunuu i'na' uún ma'an núj ga Jesucristó, qui'yaj uún Diose, gaa ne canicun' núj rihaan Jesucristó, qui'yaj uún Diose, ne danj qui'yaj uún Diose che'é soj uún adonj.

¹⁵ 'O se inanj che'é soj ran' núj nu' se vaa ran' núj, tzaj ne che'é se me rá núj nicaj que'ee soj se luj qui'yaj Diose, gaa ne guun rii doj ní' sij nago' graciá rihaan Diose, ne guun rii doj ní' sij ve'é a'mii che'é Diose adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa nata' ndo'o nij tuvi' Pabló se-nana Diose, che'é se ne'en nij so' se vaa naru'vee Jesucristó rihaan nij so' a

16 Che'é dan se ca'ne' rá núj ma'. Dan me se núj me se daj doj cavi' nee man núj, tzaj ne daj a güii tananj a nahuun sca' doj nimán núj nanj ei.

17 Cuanō yaj me se vaa doj sayuun ran' núj, tzaj ne ra'yanj cachēn nu' sayuun yo', ne che'é sayuun ro', ve'é uxrá cavii núj nu' cavii nu' ca'anj ei.

18 Che'é dan ne xcaj núj cuentá che'é nij rasuun ruvi' ni'yaj yuvii ma'. 'O se rasuun ruvi' ni'yaj yuvii ro', vaa güii quinavij nu' rasuun yo', ne che'é dan inanj che'é nij rasuun ne ruvi' ni'yaj yuvii cuanō xcaj núj cuentá, che'é se rasuun cumān nu' cavii nu' ca'anj me rasuun yo' adonj.

5

1 Dan me se ne'en núj se vaa ase vaa 'o ve' mantá uta' uun nii 'o orá le'ej nii ne doj orá a'néj nii mantá ro', vaa nee man núj, ne yanj nee man núj gaa vaa i'na' núj rihaan chumii nihánj, tzaj ne ne'en núj se vaa ca'vee navij nee man núj vaa güii, ne asa' navij yo', gaa ne rque Diose yo'ó nee naca cunuû núj, ne daj chihaa mǐj se quinavij nee naca yo' a ma'. Tananj a cayáán núj rej xta' nu' cavii nu' ca'anj adonj.

2 'O se aráj chej núj, che'é se me uxrá rá núj cunuû núj nee naca yo', nee qui'yaj Diose rej xta' che'é núj a.

3 Ne nee naca yo' me caráán xráá núj, gaa ne se gaa nanj gaa canj núj ei.

4 Dan me se nuû núj nee nga nihánj cuanō, ne che'é dan nanó rá núj, ne aráj chej núj, che'é se na'vej rá núj cavi' núj a man adonj. Dan me se na'vej rá núj tanáj núj nee nuu núj cuanō, tzaj ne me ndo'o rá núj cunuû núj nee naca yo', ne veé

dan me se nee man núj nee daj doj caví' nihánj ro', cunuu naca uún yo', ne gaa i'na' yo' nu' cavii nu' ca'anj ei.

⁵ Ne Diose me síi 'yaj suun nimán núj yan ca'vee cunuu naca nee man núj vaa güii, ne rque so' Nimán so' man núj, ne che'é dan guun ya rá núj se vaa cunuu naca ya núj adonj.

⁶ Che'é dan niganj vaa nucuaj nimán núj, ne dan me se ne'en núj se vaa gaa vaa nee man núj nihánj cuano ro', ne taj vaj núj ne rej xta' ga síi 'nij ra'a man ní' ma'.

⁷ Q se ataa quita'aa núj se vaa rque Diose rihaan núj, tzaj ne amán rá núj ni'yaj núj man Diose se vaa ya vaa nana cataj xna'anj so' rihaan núj, ne che'é dan uno núj rihaan so' nanj adonj.

⁸ Dan me se nari' nucuaj nimán núj, ne uun rá núj se vaa cunaj uxrá gaa tanáj núj nee man núj, ne ca'anj núj cayáán núj ga síi 'nij ra'a man ní', ne sa' doj cavii núj asa' qui'yaj núj danj adonj.

⁹ Che'é dan me ndo'o rá núj guun niha' rá síi 'nij ra'a man ní' ni'yaj so' man núj á. Ca'vee se cayáán núj rihaan chumiij nihánj, ca'vee se cayáán núj rej xta', tzaj ne me rá núj guun niha' rá síi 'nij ra'a man ní' ni'yaj so' man núj nanj adonj.

¹⁰ Ne'en núj se vaa vaa güii no xcúún taran' ní' canicun' taran' ní' rihaan Jesucristó, ne naquiyaj cuu so' che'é ní' a. Gaa ne naru'vee Jesucristó rihaan ní' che'é se vaa qui'yaj ní' gaa vaa i'na' ní' rihaan chumiij nihánj, ne sese sa' qui'yaj ní', ne se sa' naru'vee Jesucristó rihaan ní', ne sese nij qui'yaj ní', ne se nij quinicaj ní' nanj adonj.

¹¹ Chu'vi' núj che'é se ne'en núj se vaa qui'yaj síi 'nij ra'a man ní' sayuun man nij síi tumé cacun',

ne che'é dan nago' núj chrej nucuj man yuvii canoco' nij yuvii man so', ne aj ne'en Diose daj vaa nimán núj a. Ne guun ya rá 'unj se vaa xcaj ma'an nij soj cuentá daj vaa nimán núj nanj adonj.

¹² Nuveé che'e se me rá núj ca'mii núj nana sa' che'é ma'an núj me a'mii 'unj danj ma'. Maan se me rá núj guun nucuj soj ca'mii nacaj soj ni'yaj soj man núj nanj adonj. 'O se nij síi taj ri'yunj man núj me se inanj xcaj nij so' cuentá daj ruvi' yuvii ni'yaj nij so', tzaj ne ne acaj nij so' cuentá daj vaa nimán yuvii ma'.

¹³ Ca'vee se snúu rma'an núj rá nij so', tzaj ne inanj che'é se noco' núj Diose me 'yaj núj ndaa vaa 'yaj núj, ne ca'vee se nuvi' nana niha' nimán núj rá nij so', tzaj ne inanj che'é se me rá núj racuíj núj man soj me 'yaj núj ndaa vaa 'yaj núj adonj.

¹⁴ 'O se ne'en núj se vaa 'ee rá Jesucristó man cunudanj yuvii, ne che'é dan 'o me rá núj cataj xna'anj núj rihaan yuvii che'é so' a. 'O se guun ya rá núj se vaa orún' Jesucristó me síi cavi' che'é cunudanj yuvii, ne che'é dan ase vaa síi cavi' ro', danj vaa cunudanj nij yuvii noco' man so' ni'yaj nij so' chrej chi'ii a.

¹⁵ Ne che'é se cunuu sa' nimán nij yuvii ro', che'é dan se guun rá nij yuvii se vaa vaa i'na' nij yuvii rihaan chumii nihánj che'é yan qui'yaj suun nij yuvii che'é ma'an nij yuvii ma'. 'O se gaá i'na' nij so' che'é yan canoco' nij so' man Jesucristó, ne Jesucristó me se so' me síi cavi' che'é nij so', ne cunuu i'na' uún so' che'é yan cavii sa' nij yuvii doj nanj adonj.

Nana nihanj taj xna'anj se vaa a'mii natáj nij tuvi'

Pabló se vaa ca'vej rá yuvii t̄inanii Diose man nij yuvii rihaan sayuun a

16 Che'é dan me ca'ne' rá núj ga suun acaj cuentá ndaa vaa ruvi' yuvii ni'yaj tuvi' yuvii á. Asij rque me se nanj yuvii me Jesucristó rá núj, ne inanj xcaj núj cuentá ndaa vaa ruvi' so', tzaj ne yaj me se ne 'yaj núj danj a ma'.

17 Ne che'é se cunuu sa' nimán núj, che'é dan ne'en núj se vaa me ma'an yuvii amán rá ni'yaj man Jesucristó ro', cunuu sa' nimán so', qui'yaj Diose á. Ne sí amán rá ro', se guun rá uún so' qui'yaj so' ndaa vaa qui'yaj so' gaa rque ma'. 'O se sí acaj naca cuentá me so' adonj.

18 Ne xa' nu' nihánj, tzaj ne Diose me sí 'yaj nu' nihánj che'é yuvii, ne so' me sí qui'yaj cunuu rcua'aan ní ga ma'an so' che'é se vaa qui'yaj Jesucristó, ne ca'ne' ma'an Diose suun rihaan núj cataj xna'anj núj rihaan yuvii se vaa ca'vee cunuu rcua'aan nij yuvii ga Diose adonj.

19 Dan me se ma'an Diose ca'née man Jesucristó rihaan chumii nihánj, ne che'é se vaa qui'yaj Jesucristó ro', che'é dan ca'vee cunuu rcua'aan yuvii ga Diose, qui'yaj Diose, ne tirí' Diose cuentá cacun' vaa rihaan nij yuvii a. Ne Jesucristó me sí rque nana nihánj man núj cataj xna'anj núj nana nihánj rihaan yuvii, qui'yaj uún Diose ei.

20 Dan me se a'mii núj se-nana Jesucristó rihaan yuvii, ne ma'an Diose rque se-nana Diose rihaan núj ca'mii núj che'é ma'an Diose, ne che'é dan achíin ni'yaj ndo'o núj rihaan nij yuvii, ne a'mii núj nana nihánj rihaan nij yuvii a: “Cunuu rcua'aan nij soj ga Diose ei.

21 **A** 'ó cacun' ne tumé Jesucristó ma'. Tzaj ne naraa Diose nu' cacun' tumé ní' xráá ma'an Jesucristó, ne quiran' Jesucristó sayuun che'é cacun' yo', ne che'é dan ca'vee cunu sa' ya ní' rihaan Diose che'é se sij noco' man Jesucristó me ní' adonj." Yo' me nana a'mii natáj núj rihaan yuvii nanj adonj.

6

1 Dan me se 'yaj suun núj suun ca'ne' Diose rihaan núj, ne che'é dan taj xna'anj núj rihaan soj se vaa se quirí'íj yaníj soj se luj qui'yaj Diose che'é soj ma'.

2 'O se nana nihánj me nana ca'mii Diose á:

—Maan güii cunó 'unj cachíin ni'yaj soj rihanj, ne güii dan me racuíj 'unj man soj cavii sa' soj a —cataj Diose gaa naá a.

Ne xcaj soj cuentá se vaa cuano nihánj me güii cunuu 'ee rá Diose man soj, ne cuano nihánj me güii ca'vee cavii sa' soj chuguanj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa tumé ndo'o nij tuví Pabló man ma'an nij so' daj 'yaj nij so' che'é yan cunó yuvii nana a'mii nij so' a

3 Ne tumé uxrá núj man núj che'é chrej sa', che'é se na'vej rá núj guun yaníj soj rihaan chrej sa' a. Ne na'vej rá núj cataj soj se vaa nij vaa suun 'yaj suun núj rihaan Diose uún a.

4-5 'O se me rá núj n'yaj soj man núj ne cataj soj se vaa ya ya sij 'yaj suun rihaan Diose me núj, ne che'é dan a'vee se daj a ran' núj sayuun, tzaj ne vaa inaj nimán núj nanj adonj. Dan me se ran' núj sayuun, ne achiin rasuun man núj, ne chu'vi'

nimán núj, ne o' nii cuxru' xráá núj, ne axrj́ nii taga' man núj, ne nuu chre' nii caxrii yuvaa nii man núj, ne 'yaj suun ndo'o núj che'é se qui'yaj canaán núj chá núj, ne vaa güii narii ndo'o núj nej, ne vaa güii, ne ne vaa ya'núj rihaan núj chá núj, tzaj ne vaa inaj nimán núj, ne ne a'ne' rá núj a ma'.

⁶ Ne a'née nimán núj qui'yaj suun núj rihaan Diose, ne núj ro', ne uun yuvaa núj man tuvi' núj ma'. Tananj ve'é 'yaj núj rihaan tuvi' núj, ne noco' núj Nimán Diose, ne ya ya 'ee rá núj man tuvi' núj adonj.

⁷ Nana ya a'mii núj, ne rqué Diose se nucuaj man núj, ne cunuu sa' nimán núj rihaan Diose, ne che'é dan a'vee unu' núj ga síi chree, ne tumé núj man núj se vaa se qui'yaj síi chree chi'ii man núj a.

⁸ Vaa yuvií a'mii sa' che'é núj, ne vaa yuvií a'mii nij che'é núj, ne vaa yuvií taj se vaa síi ne me núj, tzaj ne nana ya a'mii núj ei.

⁹ Ne nuvi' se uun núj, taj uún nii, tzaj ne sij ne'en uxrá yuvií man me núj a. Ne taj uún nii se vaa daj doj cavi' núj, tzaj ne ne'en soj se vaa vaa nucuaj núj a. Ne ma'an Diose 'yaj sayuun man núj che'é rej nari' núj cunó núj doj rihaan Diose, tzaj ne ne avi' núj, 'yaj Diose ma'.

¹⁰ Ne nanó rá núj che'é sayuun, tzaj ne niha' rá núj rihaan Diose uún a. Ne síi nique me núj, tzaj ne avii sa' doj que'ee yuvií, 'yaj núj a. Ne taj si'yaj núj, tzaj ne cunudanj chumií nihánj me si'yaj núj a.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa me rá Pabló cunuú 'ee rá nij síi man Corinto ni'yaj nij so' man nij tuvi' Pabló a

11 Dan me se nihánj me cataj xna'anj 'unj rihaan soj sij man chuman' Corinto daj vaa nimán núj a. Dan me se ne'en soj se vaa 'ee ndo'o rá núj man soj á.

12 Nuveé che'e se vaa qui'yaj núj me nanó rá soj ma'. Maan che'é se ne nucuaj rá soj man núj ro', che'é dan nanó rá soj adonj.

13 Daj se uun rá nii ne'en nii ta'níi nii ro', danj vaa uun raj ne'enj man soj, ne che'é dan cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa, ase vaa qui'yaj núj che'é soj ro', danj qui'yaj uún soj che'é núj, ne gaa nucuaj rá soj man núj á.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa no xcúún ní' tanáj ní' chrej chí'ii, ne cunuu sa' nimán ní' rihaan Diose a

14 Se guun guun tuví' soj ga nij síi ne amán rá ni'yaj man Jesucristó ma'. Se guun qui'yaj soj ndaa vaa 'yaj nij so' ma'. Asa' ca'vee cuyaan gaa rej ranga' ga rej rmi', rá soj ga. Che'é dan, asa' ca'vee guun tuví' síi me rá qui'yaj sa' ga síi me rá qui'yaj cacun', rá soj ga.

15 Asa' ca'vee cuyaan gaa rá Jesucristó ga síi chree, rá soj ga. Ne ca'vee cuyaan gaa rá síi amán rá ni'yaj man Diose ga síi na'vej rá cuchuman rá, rá soj na'. Taj ma'.

16 Ne xa' ní' sij noco' man Diose, tzaj ne asa' ca'vee cunuu chre' ní' ga ya'anj cacój yuvií, rá soj ga. Xa' ya'anj cacój yuvií, tzaj ne ne vaa i'na' yo' ma'. Ne xa' Diose, tzaj ne síi vaa i'na' me so', ne ne so' nimán ní' ei. 'O cuyaan vaa nana nihánj ga nana ca'mii Diose gaa naá gaa cataj Diose:

—Cayáán 'unj ga nij so', ne cachee 'unj ga nij so', ne guún 'unj Diose noco' nij so', ne guun nij so'

yuvij tumé 'unj man a —taj Diose gaa naá che'é ní sij nocó' man so' a.

¹⁷ Ne cataj uún Diose rihaan ní sij nocó' man so':

—Che'é dan guun yaníj soj rihaan nij síi chí'ii yo', ne a 'ó se chí'ii se qui'yaj soj, gaa ne nacaj 'unj man soj,

¹⁸ ne guun Rej soj manj, ne guun soj ta'núj a. Veé danj síj nana cataj xna'anj 'unj sij 'nij ra'a man soj rihaan soj, ne sij guun nucuaj qui'yaj nu' nana nihánj mej adonj —taj uún Diose rihaan ní' a.

7

¹ Dan me se nu' nana nihánj nana ca'mii ya Diose gaa naá ro', ca'mii Diose nana yo' rihaan ní', tinuj, nocoj. Che'é dan quirii yaníj ní' man cunudanj se chí'ii qui'yaj ní' asij rque do', man cunudanj se chí'ii man nimán ní' do', ne gaa cuj nimán ní' á. Ne naqui'yaj sa' inanj ní' nimán ní', che'é se uxrá aráj cochroj ní' rihaan Diose á.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa guun niha' rá Pabló cuno so' nana se vaa cuno nij síi man Corinto se-nana Pabló a

² Me rá núj ve'é ca'mii soj ga núj á. 'O se a 'ó soj ne qui'yaj chí'ii núj man ma'. A 'ó soj ne tiha' yu'unj núj man ma'.

³ Dan me se nuveé che'e se me rá 'unj cuta' 'unj cacun' xraá soj me a'mij danj ma'. 'O se aj cataj xna'anj 'unj rihaan soj se vaa 'ee uxrá rá núj man soj, ne ca'vee se gaa i'na' ní' do', ca'vee se cavi' ní' do', tzaj ne yo'o gaa 'ee rá núj man soj nanj adonj.

⁴ Inanj nucuaj ndo'o rá 'unj ni'yaj 'unj man soj se vaa ve'é qui'yaj soj, ne niha' ndo'o rá 'unj ni'yaj

'un̄j man soj, ne nda' se sayuun ran' núj, tzaj ne uun niha' ndo'o raj adonj.

⁵ Dan me se ca'anj núj estadó Macedonia, tzaj ne taj se 'yá' cane sa' núj a ma'. 'O se qui'yaj ndo'o nii sayuun man núj, ne vaa yuvij ca'mii cunu' ga núj, ne cuchu'vi' ndo'o núj a.

⁶ Tzaj ne Diose me sí racuíj ndo'o man nij sí ni'yanj nimán, ne dan me se racuíj ndo'o Diose man núj se vaa ca'na' tinú' Titó rihaan núj, qui'yaj Diose, ne cunu cuij rá núj, qui'yaj so' a.

⁷ Ne veé uún so' me sí cataj xna'anj rihaan núj se vaa guun niha' rá so' quene'en so' man soj, ne cataj xna'anj so' se vaa me ndo'o rá soj quene'en soj man núj do', se vaa nanó rá soj che'é sí qui'yaj cacun' 'nij sca'núj soj do', se vaa niha' rá soj ca'mii sa' soj che'é núj do', ne che'é dan doj a guun niha' raj adonj.

⁸ Dan me se nda' se quinano' rá soj, qui'yaj yanj cartá ca'néj, tzaj ne cunaj qui'yáj, raj ei. 'O se quinano' rá soj che'é se cataj xna'anj 'un̄j che'é cacun' tumé soj, tzaj ne ne'én 'un̄j cuano' se vaa ya quinano' rá soj doj güii, qui'yaj yanj cartá yo' chuguanj. Dan me se ne guun niha' raj ga cachronj nana' nucuaj yo' rihaan soj ma'.

⁹ Tzaj ne yaj me se guun niha' raj, ne nuveé che'e inan̄j se quinano' rá soj me guun niha' raj ma'. Che'é se tanáj soj cacun' tumé soj, ne canicaj nimán soj ro', che'é dan guun niha' raj adonj. 'O se quinano' rá soj, ne canicaj nimán soj ndaa vaa me rá Diose qui'yaj soj, ne che'é dan ne quiran' soj sayuun, qui'yaj núj a ma'. Tananj a cavii sa' soj doj, qui'yaj núj adonj.

10 'O se sese quinano rá ní' ndaa vaa me rá Diose qui'yaĵ ní', ne canicaj nimán ní', ne cavii sa' ní', ne guun rá ní' se vaa sa' qui'yaĵ Diose che'é ní' adonj. Tzaj ne sese quinano rá ní' ndaa vaa nanó rá nij síi man rihaan chumii nihánj, ne quirí' nu' nimán ní' nu' cavii nu' ca'anĵ nanĵ adonj.

11 'O se xcĵaj soĵ cuentá se vaa ve'é ndo'o qui'yaĵ soĵ, che'é se quinano rá soĵ che'é cacun' qui'yaĵ soĵ, qui'yaĵ Diose á. 'O se cunĵ ca'mii soĵ che'é nana ca'mii núĵ do', ne niha' rá soĵ ni'yaĵ soĵ cacun' tumé yuvii 'nij sca'núĵ soĵ do', caráj cochroj ndo'o soĵ ni'yaĵ soĵ Diose do', guun rá soĵ quene'en soĵ man núĵ do', guun niha' rá soĵ qui'yaĵ soĵ sayuun man síi qui'yaĵ cacun' do' a. Nu' nihánj qui'yaĵ soĵ, tihaan soĵ se vaa nuveé sĵj tumé cacun' me ma'an soĵ ma'. 'O se síi sa' me soĵ nanĵ ei.

12 Nuveé che'e síi tumé cacun' me qui'yaá 'unĵ yanĵ cartá yo' ma'. Nuveé che'e síi qui'yaĵ so' cacun' rihaan me qui'yaá 'unĵ yanĵ cartá yo' ma'. 'O se qui'yaá 'unĵ yanĵ cartá yo' che'é se guun rá 'unĵ xcĵaj ma'an soĵ cuentá se vaa niha' rá ma'an soĵ cunó soĵ nana ca'mii núĵ rihaan soĵ, che'é se noco' nu' ní' man Diose adonj.

13 Ne che'é se vaa qui'yaĵ soĵ ro', che'é dan guun niha' rá núĵ nanĵ adonj.

Ne dan me se guun niha' rá núĵ che'é se cunuu cuĵj rá síi cu'nĵaj Titó ne guun niha' rá so', qui'yaĵ soĵ a.

14 Dan me se ca'mii 'unĵ nana sa' rihaan síi cu'nĵaj Titó che'é soĵ, ne quisíj ya nu' nana ca'mii 'unĵ rihaan so' che'é soĵ vaa ei. Dan me se ya vaa nu' nana a'mii núĵ rihaan soĵ, ne ya vaa nana ca'mii

núj rihaan Titó, ne che'é dan taj a yo'ó chrej na'aj nó rihaan 'un̄j ma'.

¹⁵ Ne nuu rá síi cu'naj Titó se vaa uxrá ve'é cuno soj nana cataj xna'anj so' rihaan soj, ne uxrá caráj cochroj soj rihaan so' asij cuchi' so' rihaan soj, ne cuchu'vi' soj caxrii yuvaa so' man soj a. Che'é dan uxrá doj 'ee rá so' man soj chuguanj.

¹⁶ Guun niha' rá 'un̄j, che'é se ca'vee gaa nucuaj yá yá 'un̄j man soj adonj.

8

Nana niha'anj taj xna'anj daj qui'yaj nij síi man Corinto, ne quirii nij so' sa'anj rihaan nij síi man Jerusalén a

¹ Ne cataj xna'anj núj rihaan soj che'é se luj qui'yaj Diose che'é nij síi sa' nocq' man Diose man estadó Macedonia, tinuj, nocoj.

² Dan me se quiran' uxrá nij so' sayuun, tzaj ne guun niha' uxrá rá nij so', ne nda' se síi nique ndo'o me nij so', tzaj ne guun niha' rá nij so' quirii nij so' sa'anj rihaan tinúú nij so' síi nique a. Nda' rá se 'yaj síi ru'vee 'yaj nij so' nanj adonj.

³ Dan me se cavii raá ma'an nij so' rque nij so' nu' se vaa guun nucuaj nij so' rque nij so' ei. Nuveé sij quirii sa'anj me nij so' vaa, tzaj ne quirii nij so' nocqo sa'anj adonj.

⁴ Ne cachín ni'yaj uxrá nij so' rihaan núj se vaa qui'yaj núj se ndo'o ca'vej núj qui'yaj nij so' ndaa vaa qui'yaj yo'ó tinúú ní' síi quirii sa'anj rihaan yo'ó nij síi sa' nocq' man Diose,

⁵ ne doj a qui'yaj nij so' rihaan se vaa me rá núj qui'yaj nij so' nanj chuguanj. Dan me se asino

yaan guun rá nij so' qui'yaj nij so' nu' se vaa me rá sít 'nij ra'a man ní' qui'yaj nij so', gaa ne guun rá uún nij so' qui'yaj nij so' nu' se vaa me rá núj qui'yaj nij so', ne dan me se sa' uxrá cuno nij so' rihaan Diöse nanj adonj.

⁶ Che'é dan cataj xna'anj núj rihaan sít cu'naj Titó se vaa cuchí' so' rihaan soj sij ne chuman' Corinto, ne cataj so' se vaa ase vaa qui'yaj nij sít man estadó Macedonia ro', danj gaa ca'vee qui'yaj ma'an nij soj uún, gaa ne quisij quirii taran' soj sa'anj rihaan nij sít nique yo' ei.

⁷ Dan me se 'yaj suun ndo'o nij soj nu' suun sa' adonj. Tzaj ne soj me se veé danj sít nucuj ndo'o rá man Jesucristó me soj do', sít a'mii sa' me soj do', sít avii raá me soj do', sít niha' rá qui'yaj suun me soj do', sít 'ee rá man núj me soj do' ei. Che'é dan guun soj sít rii ndo'o sa'anj rihaan tinúú á.

⁸ Se ca'né' 'unj suun rihaan soj daj qui'yaj soj ma'. Maan se me rá 'unj xcaj 'unj cuentá sese ya ya 'ee rá soj tinúú soj ndaa vaa 'ee rá nij sít man Macedonia tinúú nij so' a.

⁹ O se aj ne'en soj se vaa qui'yaj ndo'o Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' se luj che'é ní' á. Dan me se ru'vee ndo'o so' gaa cayáán so' rej xta', tzaj ne naqui'yaj nique so' man so' ne ca'na' so' rihaan chumij nihánj che'é ní', gaa ne che'é se danj qui'yaj so' ro', che'é dan cavii sa' doj ní' nanj adonj.

¹⁰ Maan se cataj xna'anj 'unj se vaa me raj qui'yaj soj á. Ne'en soj se vaa yo' cachén qui'yaj suun ndo'o soj, ne guun che'e soj racuíj soj man nij sít nique, ne che'é dan cavii sa' soj doj, sese

¹¹ tinavij soj suun guun che'e soj ei. Dan me se

ase vaa ya ya guun niha' rá soj raçuíj soj asij tacóo gaa guun che'e soj ro', veé danj guun rá soj tinavij soj nu' suun yo', ne raçuíj soj sa'anj guun nucuaj soj man nij síi nique ei.

¹² Sese ya ya rii nimán soj rque soj sa'anj yo', ne guun niha' rá Diose nacaj Diose sa'anj guun nucuaj soj rque soj a. Se cataj Diose rque soj doj sa'anj, sese se guun nucuaj soj qui'yaj soj danj ma'.

¹³ Nuveé che'e se me rá núj cunu nique soj ne cunu ru'vee yo'ó yuvij me a'mii núj danj ma'. 'O se me rá núj cyaan gaa nu' nij tinuj ní' adonj.

¹⁴ Maan se cuano nihánj ro', vaa ndo'o sa'anj rihaan soj, ne nique ndo'o yo'ó tinúú ní', ne che'é dan no xcuún soj raçuíj soj man nij so' ei. Ne xraj, ne cachiin sa'anj rihaan soj, ne sese vaa sa'anj rihaan yo'ó tinúú ní', ne raçuíj nij so' man soj, gaa ne cyaan gaa nij tinuj ní' a.

¹⁵ Ne ase vaa nana nihánj ro', danj vaa nana no rihaan danj Diose che'é nij yuvij israelitá, taj yo': “Ne quinaj se chá rihaan síi vaa ndo'o se chá rihaan ma'. Tananj uún, ne ne cachiin se chá rihaan síi vaa doj se chá rihaan ma'”, taj nana yo' a.

¹⁶ Nago' uxrá núj graciá rihaan Diose, che'é se ase vaa me ndo'o rá núj raçuíj núj man soj ro', danj vaa guun ndo'o rá síi cu'naj Titó raçuíj so' man soj, qui'yaj Diose chuguanj.

¹⁷ Dan me se cuno so' nana cataj xna'anj núj rihaan so' se vaa ca'anj so' chiháán soj, tzaj ne guun niha' rá ma'an so' raçuíj so' man soj, ne che'é dan quirii nimán so' ca'anj so', ne dan me se ca'anj so' chiháán soj a.

¹⁸ Ne cuchí' yo'ó tinúú ní' ga síi cu'naj Titó, ne

yo'ó so' ro', me sí a'mii natáj ndo'o se-nanā Diose nanā sa', ne che'é dan ve'é a'mii taran' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó ni'yaj nij so' man so' ei.

19 Ne ca'ne' taran' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó suun rihaan so' ca'anj so' ga núj račuíj so' man núj tacuachén núj sa'anj yo' rihaan nij sí niq̄e yo', gaa ne uxrá ve'é ca'mii yuvi che'é sí 'nij ra'a man ní', ne guun niha' doj rá ma'an núj qui'yaj suun núj suun yo' chuguanj.

20 Tzaj ne na'vej rá núj cataj yuvi se vaa caxríj yuve núj ta'aj sa'anj ma'.

21 'Q se nuchruj raa núj daj qui'yaj núj ne guun niha' rá sí 'nij ra'a man ní' ni'yaj so' man núj, ne guun niha' rá yuvi ún ni'yaj nij yuvi man núj adonj.

22 Ne ca'nej ún núj man yo'ó tinúú ní' ga roj so' á. Guun que'ee uxrá quene'en núj se vaa sij ya ya me rá qui'yaj suun me so', ne yaj ro', guun ya rá so' se vaa ya ya račuíj soj man nij sí niq̄e, ne che'é dan niha' doj rá so' qui'yaj suun so' che'é soj nanj adonj.

23 Dan me se xa' tinú' Titó, tzaj ne sí 'yaj suun ga 'unj me so', 'yaj suun so' che'é ma'an soj, ne yavíj roj tinúú ní' ro', sí cune' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó cutumé sa'anj yo' me roj so', ne ve'é ca'mii yuvi che'é Jesucristó, qui'yaj roj so' nanj adonj.

24 Che'é dan gaa 'ee rá soj man nij so', ne ve'é ndo'o qui'yaj soj ga nij so', gaa ne quisij ya 'unj nanā ve'é ca'mii núj che'é soj rihaan nij so', ne quene'en taran' nij sí amán rá ni'yaj man Jesucristó daj qui'yaj soj ei.

9

¹ Taj che'é cataj xna'anj 'unj rihaan soj che'é sa'anj quirii soj rihaan nij sí sa' noco' man Diose ma'.

² 'O se aj ne'én 'unj se vaa guun niha' rá soj quirii soj sa'anj rihaan nij so', ne ve'é ca'mii 'unj rihaan nij tinúú ní' sí man estadó Macedonia che'é soj, cataj 'unj: “Yo' cachén ro', guun che'e nij sí man estadó Acaya quirii nij so' sa'anj rihaan nij sí sa' noco' man Diose adonj”, taj 'unj che'é soj, gaa ne guun niha' doj rá que'ee nij so' quirii ma'an nij so' sa'anj a.

³ Tzaj ne ca'nej 'unj nij tinúú ní' cuchí' nij so' rihaan soj, ne račuíj nij so' man soj qui'yaj soj nu' se vaa cataj xna'anj 'unj che'é soj rihaan nij sí man estadó Macedonia a. Me rá 'unj račuíj nij so' man soj naqui'yaj chre' soj sa'anj yo', gaa ne quisij ya nu' nana ca'mii núj che'é soj, raj a.

⁴ 'O se sese cuchí' ta'aj nij sí man estadó Macedonia chiháán soj ga núj, ne sese xcaj nij so' cuentá se vaa taj vaj sa'anj nuu chre' qui'yaj soj, ne guun na'aj uxrá núj ei. Ne guun na'aj doj ma'an soj che'é nana ca'mii núj se vaa guun ya rá núj se vaa quirii soj sa'anj adonj.

⁵ Che'é dan guun rá núj se vaa ca'nej núj man nij tinúú ní' cuchí' nij so' rihaan soj chuguanj. Dan me se asino yaan cuchí' nij tinúú ní' rihaan soj, ne račuíj nij so' man soj naqui'yaj chre' soj sa'anj yo', ne asa' cuchí' núj, gaa ne aj cunuu chre' sa'anj yo' a. 'O se danj qui'yaj soj, gaa ne se gaa nanj guun rá nij sí man Macedonia se vaa na'vej rá soj qui'yaj soj se vaa cataj soj a. 'O se quene'en nij so' se vaa ya me rá soj qui'yaj suun soj nu' suun yo' ei.

6 Dan me se ne'en soj se vaa sí unô doj tzin' 'núú ro', doj tan' quirii so', ne sí unô nocoo uxrá 'núú ro', nocoo uxrá tan' quirii so', ne ase vaa ran' sí unô 'núú ro', danj quirán' soj che'é sa'anj rque soj vaa adonj.

7 Xcaj yo'o yo'o soj cuentá me daj sa'anj rque yo'o soj, ne se quinanó rá soj che'é sa'anj rque soj mei. Se cataj soj se vaa maan che'é se no xcuún soj rque soj sa'anj, che'é dan rque soj ma'. 'O se sí niha' rá quirii sa'anj rihaan tinúú ro', 'ee rá Diose man so' adonj. Che'é dan inan' sa'anj rii nimán soj ro', go' soj á.

8 Ne guun nucuaj Diose rque ndo'o Diose nu' se sa' man soj, ne ca'vee se me ma'an sayuun quirán' soj, tzaj ne niganj nicaj soj nu' se cachin man soj, ne guun nucuaj soj qui'yaj soj nu' suun sa' ca'ne' Diose rihaan soj chuguanj.

9 Ase vaa nana nihanj vaa nana no rihaan danj Diose, taj yo': "Sí niha' rá racuj man nij sí nique ro', daj chihaa mij se quini'yón Diose se sa' qui'yaj so' a ma'", taj danj Diose a.

10 Dan me se Diose me sí rque 'núú rihaan sí unô naa, ne Diose me sí rque se chá rihaan sí na'aan rque, ne cavii sa' uxrá nij tinúú ní' che'é se sa' qui'yaj soj, qui'yaj uún Diose ei.

11 Ne me a' se sa' nicaj soj, gaa ne guun niha' doj rá soj racuj soj man tinúú ní', ne nago' tinúú ní' graciá rihaan Diose che'é se vaa rque soj sa'anj man núj tacuachén núj rihaan nij so' ei.

12 Ne xa' suun qui'yaj suun ní' che'é tinúú ní', tzaj ne nuveé inan' suun qui'yaj suun ní' yan caraa rque nij sí sa' nocoo man Diose me yo' ma'. 'O se

suun qui'yaj suun ní' yan nago' ndo'o yuviij graciá rihaan Diose me suun yo' adonj.

13 Ne quene'en nij yuviij se vaa ya uno soj se-nana Jesucristó nana sa' noco' ní', ne quene'en nij yuviij se vaa niha' rá soj rque soj si'yaj soj man nij síi sa' yanj chuman' Jerusalén do', man taran' nij tinúú ní' do', ne che'é dan guun ya rá nij so' se vaa ya ya sij noco' man Diose me soj, ne ve'é uxrá ca'mij nij so' che'é Diose a.

14 Ne cunu 'ee rá ma'an nij tinúú ní' man chuman' Jerusalén man soj, ne cachinj ni'yaj nij so' rihaan Diose che'é soj, che'é yan uxrá racuíj Diose man soj qui'yaj suun soj che'é nij so' nanj ei.

15 Nago' uxrá ní' graciá rihaan Diose che'é se ve'é uxrá qui'yaj Diose che'é ní', ne daj chihaa mij se guun nucuaj ní' cataj ní' nu' se vaa qui'yaj Diose che'é ní' a ma'.

10

Nana nihánj taj xna'anj se vaa no xcúún nij síi man Corinto cunō nij so' rihaan Pabló, ne se cuno nij so' rihaan nij síi tiha'yu'unj a

1 Xa' 'unj sij cu'naj Pabló, tzaj ne me rá 'unj gaa 'unj ndaa rá se vaa ma'an Jesucristó adonj. Dan me se na'vej rá 'unj caxrij yuvaa 'unj man soj ma'. Maan se ve'é inanjan ca'mij ga soj, raj a. Ne'en soj se vaa vaa yuviij 'nij sca'núj soj taj se vaa ve'é uxrá a'mii 'unj rihaan soj gaa nicún' 'unj rihaan soj, tzaj ne axrij yuvaa 'unj man soj gaa nicun' yanij 'unj a. Danj tu'va nij yuviij yo', tzaj ne cuano nihánj me cataj xna'anj 'unj rihaan soj

² se vaa qui'yaj soj se ndo'o, ne se qui'yaj tuchi' soj cumān soj, ne asa' cuchí' 'unj, gaa ne se caxríj yuvaa 'unj man soj man ruganj. Ya quisij rá 'unj caxrii yuvaa 'unj man nij síi taj se vaa inanj 'yaj núj se vaa me rá nee man núj qui'yaj núj nanj á. Tzaj ne taj che'é caxrii yuvaa 'unj man ma'an soj, sese ve'é qui'yaj soj ma'.

³ Dan me se vaa i'na' nee man núj cuano, tzaj ne ne unu' ma'an nee man núj ga síi chree ma'.

⁴ Xa' se nucuaj núj, tzaj ne nuveé se nucuaj man rihaan chumii nihánj me yo' ma'. 'O se se nucuaj rqué ma'an ya Diose man núj me yo' adonj. Che'é dan guun nucuaj núj qui'yaj canaán núj rihaan cunudanj nij síi me rá cunu' ga Diose, ne dan me se tiri' núj nana tiha' yu'unj nana avii raá yuvii,

⁵ ne tiri' núj nu' nana aráán chrej rihaan yuvii cunō nij yuvii se-nana Diose, gaa ne guun rá nij yuvii cunō nij yuvii rihaan Jesucristó, qui'yaj núj a.

⁶ Ne asa' cuno ma'an soj rihaan Diose, ne guun nucuaj núj qui'yaj núj sayuun man cunudanj nij tuvi' soj síi na'vej rá cunō rihaan Diose ei.

⁷ Dan me se ni'yaj sa' soj man núj, ne xcaj soj cuentá daj vaa núj, ne sese vaa yo'o tuvi' soj me rá se vaa ya ya noco' so' man Jesucristó, ne xcaj so' cuentá se vaa ase vaa noco' so' man Jesucristó ro', ta'nga' danj vaa noco' ma'an núj uún man Jesucristó nanj adonj.

⁸ Dan me se ne'en soj se vaa ca'ne' síi 'nij ra'a man ní' suun rihanj, ne veé dan me se na'vej rá so' tiri' 'unj man soj ma'. 'O se me rá so' cavii sa' soj doj qui'yá nanj adonj. Ne ca'vee se ve'é ca'mij che'é suun atá 'unj, tzaj ne se guun na'aj 'unj daj chihaa

míj ma'. 'O se ma'an ya síí 'nij ra'a man ní' ca'ne' suun rihaanj se vaa ya nō xcúnj ca'nej suun rihaan soj se vaa naqui'yaj sa' soj doj nimán soj adonj.

⁹ Dan me se na'vej uxrá rá 'unj guun rá soj se vaa maan che'é se me rá 'unj tuchu'ví' 'unj man soj me a'neé 'unj nij yanj cartá rihaan soj a mei.

¹⁰ 'O se ne'en soj se vaa cataj ta'aj nij síí 'nij sca'núj soj se vaa nda' se nana nucuaj achrón 'unj rihaan yanj cartá, tzaj ne gaa nicún' 'unj rihaan soj, ne ne guun nucuáá 'unj ca'mii sca' 'unj rihaan soj, taj nij so' a. Maan se taj yu'vee nó nana a'mii 'unj rihaan soj gaa nicún' 'unj rihaan soj, taj nij so' a.

¹¹ Tzaj ne xcaj nij síí a'mii danj cuentá se vaa ase vaa nana achrón núj rihaan yanj cartá gaa nuvi' núj yáán ga soj ro', ta'nga' danj gaa suun qui'yaj suun núj asa' cuchi' núj rihaan soj adonj.

¹² Dan me se xa' nij síí a'mii danj, tzaj ne taj nij so' se vaa sa' uxrá vaa ma'an nij so', ne che'é dan se quisíj rá núj cataj núj se vaa 'yaj nij so' ndaa vaa 'yaj ma'an núj a. 'O se ne'en núj se vaa nuveé sij acaj cuentá me nij so' ma'. 'O se ma'an nij so' taj se vaa cunudanj yuvií 'yaj tucuáán noco' nij so' ro', me síí sa', ne taj uún nij so' se vaa ma'an nij so' me síí sa' doj rihaan yo'ó nij yuvií noco' tucuáán noco' ma'an nij so', ne inanj danj tu'va nij so',

¹³ tzaj ne daj chihaa míj se ca'mii xta' núj ndaa vaa tu'va nij so' danj ma'. Maan se inanj che'é suun ca'ne' ma'an Diose rihaan ma'an núj me ca'mii núj a. Ne Diose me síí ca'ne' suun rihaan núj nata' núj se-nana Diose ndaa rihaan ma'an soj nanj adonj.

14 Dan me se ne 'anj núj qui'yaj suun núj rej na'vej rá Diose ca'anj núj ma'. 'O se me rá Diose cuchí' núj rihaan soj cataj xna'anj núj se-nana Jesucristó nana sa' rihaan soj, ne danj qui'yaj núj, ne asino núj me síí cataj xna'anj se-nana Jesucristó rihaan soj nanj adonj.

15 Dan me se se ca'mii xta' núj che'é se vaa qui'yaj yo'ó yuvii ma'. Se cataj núj se vaa ma'an núj me síí qui'yaj se vaa qui'yaj suun yo'ó yuvii ma'. Ne nó xcúún núj qui'yaj núj danj ma'. Maan se na'vij ndo'o núj se vaa cuchuman doj rá soj ni'yaj soj man Diose, gaa ne uxrá doj qui'yaj suun núj sca'núj soj, ndaa vaa me rá Diose qui'yaj núj,

16 gaa ne ndaa guun nucuaj núj cataj xna'anj núj se-nana Diose nana sa' rihaan nij yuvii man yo'ó chuman' gan' doj uún a. Tzaj ne taj che'é cataj núj se vaa ma'an núj me síí qui'yaj se vaa qui'yaj suun yo'ó so' a ma'.

17 'O se síí me rá ca'mii sa' che'é ma'an ro', no xcúún so' cataj so' se vaa sa' qui'yaj so' canoco' so' man síí 'nij ra'a man ní' ei.

18 'O se sese cataj yo'o so' se vaa ma'an so' qui'yaj sa', ne taj se 'yaj ma'. Tzaj ne sese cataj síí 'nij ra'a man ní' se vaa sa' qui'yaj so', ne ya ya sa' qui'yaj so' chuguanj.

11

1 Me rá 'unj ca'vej rá soj ca'mii snuj 'unj doj rihaan soj ei. 'O se danj vaa ma'an, tzaj ne 'o se caraa x'naa soj doj chuguanj. Dan me se yo'o danj qui'yaj soj nanj á.

2 Dan me se ase vaa me ndo'o rá Diose cutumé Diose man soj ro', danj vaa me rá 'unj cutumé 'unj

man soj ei. 'O se ase vaa yo'o chana yaan taj cacun' tumé ro', danj vaa cunudanj nij soj rihaan 'unj, ne cataj 'unj rihaan Jesucristó se vaa ya nacaj so' man soj canoco' soj man orún' so', taj 'unj rihaan so' ei.

³ Tzaj ne chu'ví' 'unj se vaa ase vaa tiha' yu'unj xcuáá man chana cu'naj Eva gaa naá ro', danj gaa tiha' yu'unj síi chree man soj, ne se guun nucuaj soj xcaj sa' soj cuentá, gaa ne tanáj xco soj man nana sa' nari' soj gaa canoco' soj man Jesucristó, raj nanj adonj.

⁴ 'O se ca'vee se ca'na' me ma'an yo'ó so' rihaan soj, ne ca'vee se nata' so' yo'ó nana rihaan soj che'é Jesucristó, ne ca'vee se ino doj gaa se-nana so' ga se-nana núj, tzaj ne nuveé sij rihuun rá me soj a ma'. Ase ra'yanj tanáj xco soj Nimán Diose canoco' soj yo'ó nana xee.

⁵ Taj che'é tiha' yu'unj nij síi ca'na' man soj ma'. 'O se sij sa' ndo'o me nij so', rá soj, ne apóstol cune' Jesucristó man me nij so', rá soj, tzaj ne nuveé sij sa' doj me nij so' rihaan 'unj, rá 'unj a ma'.

⁶ Nda' se ataa nari' sa' 'unj ca'mii natáj 'unj rihaan soj, tzaj ne aj ne'en soj se vaa sij avii raá mej, ne nu' se vaa qui'yaj núj ve'é qui'yaj núj, quene'en cunudanj soj nanj adonj.

⁷ Ne'en soj se vaa ne ca'nee 'unj sa'anj man soj gaa ca'mii natáj 'unj se-nana Diose nana sa' rihaan soj ma'. Ne dan me se nuu niqué 'unj doj, tzaj ne cavii sa' soj doj adonj. Che'é dan nij qui'yáá 'unj, rá soj na'. Cacun' me se vaa qui'yáj, rá soj na'.

⁸ Ne nicaj 'unj sa'anj rqué nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó síi man yo'ó chuman', ne cutún' 'unj sa'anj yo' yan guun nucuáá 'unj qui'yaj suun

'un̄j che'é soj nan̄j adon̄j.

⁹ Nē gaa cayáán 'un̄j ga soj, nē gaa cachiin rasuun mán 'un̄j, nē a 'ó rasuun ne cachin̄j 'un̄j man soj a ma'. Maan se nij tinúú ní' nij síi ca'na' estadó Macedonia ro', rqué nij so' nu' se vaa cachiin manj, nē dan me se ne caraa chrúú 'un̄j a doj rihaan soj a ma'. Dan me se veé dan̄j qui'yáj rej rihaan, nē se caráj chrúj rihaan soj, raj man adon̄j.

¹⁰ Che'é se yan̄j Jesucristó ga 'un̄j, che'é dan ne'en soj se vaa ya vaa nana a'mii 'un̄j rihaan soj, nē cataj xna'an̄j 'un̄j rihaan soj cuano se vaa se guun daj chihaa míj cataj yuvii man estadó man soj se vaa quita'aj se-sa'an̄j soj ma'.

¹¹ Me che'é tu'vaj dan̄j, rá soj ga. Dan̄j tu'vaj che'é se ne 'ee raj man soj, rá soj na'. Taj ma'. 'O se Diose me síi ne'en se vaa ya ya 'ee rá 'un̄j man soj ei.

¹² Tzaj nē ne'en soj se vaa me rá yo'ó nij so' cataj nij so' se vaa 'o cyaan vaa se 'yaj núj ga se 'yaj nij so', nē che'é dan ase vaa 'yáa 'un̄j cuano ro', ta'nga' dan̄j qui'yáa 'un̄j xraj, nē se ca'néj 'un̄j sa'an̄j man soj ma'. Nē se ca'vee cataj nij so' se vaa 'o cyaan 'yaj nij so' ga núj a ma'.

¹³ Dan me se taj nij so' se vaa me nij so' apóstol cune' Jesucristó man nata' se-nana so', tzaj nē a'mii nē nij so', nē dan me se 'yaj suun nij so' rihaan soj, tzaj nē tiha' yu'un̄j nij so' man soj nan̄j adon̄j. Nē ase vaa apóstol cune' Jesucristó man ro', dan̄j vaa nij so' rihaan soj a.

¹⁴ Tzaj nē taj se 'yaj sese cuchumán rá soj ni'yaj soj man nij so' ma'. 'O se ma'an síi chree cu'naj Satanás naqui'yaj ino man, nē naqui'yaj síi chree

yo' man yo' yo'o se-mozó Diose chuguun ndo'o, ne tiha' yu'unj so' man soj nanj adonj.

15 Ne ase vaa 'yaj síi chree ro', danj 'yaj uún nij so' a. Che'é dan, nuveé se ya'anj tiha' me yo', sese ne'en nij síi 'yaj suun che'é síi cu'naj Satanás qui'yaj nij so' danj a ma'. Ca'vee natuna nij so' man ma'an nij so' guun nij so' síi 'yaj suun che'é rej cunū sa' nimán yuvii ei. Tzaj ne che'é se 'yaj ndo'o nij so' sayuun ro', che'é dan uxrá quiran' nij so' sayuun nu' cavii nu' ca'anj adonj.

16 Dan me se cataj xna'anj uún 'unj rihaan soj se vaa se guun cataj soj se vaa sij snúú mé 'unj ma'. Ca'vee se sij snúú ya ya mé 'unj rá soj, tzaj ne ve'é nacaj soj manj, ne ve'é cunō soj nana ca'mij, ne ca'mii xta' 'unj doj che'é ma'anj ndaa ase vaa 'yaj yo'ó nij so' ei.

17 (Nuveé nana rqué síi 'nij ra'a man ní' rihaan 'unj me nana nihánj nana ca'mii 'unj rihaan soj cuano ma'. Tananj che'é se snúú rma'anj, don ca'mii 'unj nana nihánj rihaan soj nanj ei.)

18 Dan me se che'é se que'ee yuvii a'mii xta' che'é se vaa qui'yaj ma'an nij so' ro', che'é dan ca'mii xta' ma'an 'unj doj rihaan soj gaā ei.

19 'O se ne'én 'unj se vaa síi avii ndo'o raā me soj, rá ma'an soj, ne che'é dan ne ne'en soj se vaa sij snúú me nij síi ca'na' rihaan soj, ne che'é dan niha' rá soj ve'é cunō soj rihaan nij so' a.

20 Ne nda' se rii ta'nga' ndo'o nij so' rihaan soj do', nda' se a'néj nij so' nu' si'yaj soj do', nda' se tiha' yu'unj nij so' man soj do', nda' se sa' doj vaa nij so' rihaan soj rá nij so' do', nda' se ase vaa síi oxro xruu soj vaa nij so' do', tzaj ne ve'é uno soj

rihaan nij so' á.

²¹ Che'é dan guun na'aj núj doj tzin' rihaan soj, che'é se ne guun nucaj núj qui'yaj núj se nij yo' rihaan soj a mei. 'O se che'é se ne quisij rá núj qui'yaj quij núj ro', che'é dan sa' doj vaa yo'ó nij so', rá soj asanj.

Ne nda' se nana snuj me nana nihánj, tzaj ne ase vaa quisij rá nij so' ca'mij xta' nij so' ro', danj gaa quisij rá ma'anj ca'mij xta' ma'anj rihaan soj ei.

²² Dan me se yuvij israelitá me nij so', taj nij so' na'. 'O se veé danj sij israelitá me ma'anj uún nanj á. Noco' xna'anj tuvij' nij so' ga síj cu'naj Abraham síj cane gaa naá, taj nij so' na'. 'O se veé danj sij noco' xna'anj tuvij' ga so' mej uún nanj ei.

²³ 'Yaj suun nij so' che'é Jesucristó, taj nij so' na'. 'O se veé danj qui'yaj suun gaa 'unj do', nanj á. 'O se nihánj me nana snuj cataj 'unj rihaan soj se vaa 'unj me síj 'yaj suun doj che'é Jesucristó rihaan nij so' nanj ei. Dan me se 'unj nihánj ro', me síj qui'nij doj taga' che'é Jesucristó rihaan nij so' do', uxrá go' nii cuartá xráá 'unj che'é Jesucristó do', que'ee güii daj doj se caví' 'unj che'é Jesucristó do',

²⁴ quisij 'un' ya quita'aa nij síj uun chij rihaan nij yuvij israelitá manj, ne ico xnu' ca'anj ya go' nij so' cuartá xráj a.

²⁵ Va'núj go' nii chruun xráj a. Ne yuun go' nii yahij manj a. Quisij va'núj quiri' rihoo vaj 'unj rihaan na ya'anj, ne ca'anj cunuú rihoo yo' rque na ya'anj, ne 'o güii 'o yan' quitáá 'unj rihaan na ya'anj cunuú ndo'o ya a.

²⁶ Dan me se aj cachéé ndo'oj nu' nij chrej, ne vaa ndo'o sayuun quirán' 'unj rihaan chráá do',

che'é síi ituu do', che'é nij síi israelitá ne noco' man Jesucristó do', che'é nij síi yaníj do', che'é yuvií yanj chuman' do', che'é nij yuvií yanj quij do', che'é na ya'anj do', che'é síi tiha' yu'unj manj se vaa tinúj me nij so' do' á.

27 Dan me se aj suun ndo'o quirán' 'unj rihaan nij sayuun, ne que'ee yan' ne ca'vee cotoj, ne ta'aj güii me se quina'aan ndo'o rquej, ne yo'ó ta'aj güii canacoo ndo'oj na, ne quisíj que'ee ndo'o ne quiríj chraa chaj, ne ta'aj güii me se go' ndo'o ya nuvíj xráj, ne yo'ó ta'aj güii me se ne quirí' yá 'unj yatzíj caráán xráá 'unj uún, ne dan me se vaa canj yá 'unj nda' rasuun nanj á.

28 Tzaj ne se ca'mii 'unj che'é yo'ó sayuun quirán' 'unj a ma'. Maan se nihánj nanó rá 'unj che'é cunudanj nij síi amán rá ni'yaj man Jesucristó man 'o 'o chuman' a.

29 Sese ne nucaj nimán yo'o tinúú ní', ne ase vaa ran' nimán so' ro', danj ran' nimanj, ne sese qui'yaj yo'o tinúú ní' cacun', ne uun na'aj uxrá ma'anj adonj.

30 Dan me se, sese me rá soj ca'mii xta' 'unj, tzaj ne inanj cataj xna'anj yaj se vaa ne guun nucaj ma'anj qui'yaj suun ma'anj a ma'.

31 Diose Rej Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' ro', ne'en se vaa a'mii yá 'unj, ne ve'é uxrá ca'mii ní' che'é so' nu' cavii nu' ca'anj nanj ei.

32 Gaa ca'anj 'unj chuman' cu'naj Damasco ro', ne síi nicaj suun 'yaj suun che'é rey cu'naj Aretas ro', caráán so' rej atúj yuvií chuman', che'é yan guun rá so' quita'aa so' manj,

33 tzaj ne na'núj nij tuví' 'unj yo'o ta'yaa nii taj

chraan nicun' nu' anicaj tu'va chuman' yo', ne ca'neé nij so' rá 'o scaa manj, ne tinanij nij so' rej xe' manj, ne dan me se curihanj 'unj chuman' yo', ne quinanii 'unj rihaan sí nicaj suun yo' ei.

12

¹ Dan me se taj a doj se quirij' ní' che'é yan ca'mij sa' ní' che'é ma'an ní', tzaj ne nihánj me ca'mij 'unj che'é doj rasuun curuvi' rihanj ei. Ne cataj xna'anj 'unj che'é se vaa tihaan sí 'nij ra'a man ní' rihanj a.

² Dan me se ne'enj man 'o sí amán ndo'o rá ni'yaj man sí 'nij ra'a man ní' ei. Ne quisij xca'anj yo' nicaj Diose man so', ca'anj so' rej xta', qui'yaj Diose, ne ndaa va'nuj xta' cavii so' ca'anj so' ei. Dan me se ma'anj me yo' ei. Tzaj ne ne ne'enj sese inanj nimanj cavii ni', ase nu' nee manj cavii ca'anj ni', ne ne'en uxraj ma'. Orún' Diose me sí ne'en daj vaa 'unj gaa cavii 'unj ca'anj 'unj a.

³⁻⁴ Ne ne'én 'unj se vaa cavii 'unj ndaa rej sa' ndo'o yanj ma'an Diose, qui'yaj Diose, ne cunó 'unj nana sa' ndo'o nana ne nó xcúun yuvij ca'mij yuvij a. Tzaj ne ne ne'enj sese inanj nimanj cavii ca'anj ni', ase nu' nee manj cavii ca'anj ni', ne ne'en yaj a mei. Orún' Diose me sí ne'en daj vaa 'unj gaa cavii 'unj ca'anj 'unj ei.

⁵ Dan me se ve'é ca'mij che'é se vaa quiranj nda' rasuun, tzaj ne se ca'mij che'é se vaa qui'yaj danj ma'. Maan se inanj cataj xna'anj 'unj se vaa nuveé 'o sí sca' mej ma'.

⁶ Dan me se ca'vee se ve'é ca'mij che'é ma'anj, tzaj ne se ca'mij snuj 'unj ma'. 'O se nana ya ca'mij á. Dan me se me rá 'unj xcaj yuvij cuentá che'é

inanj daj vaa 'yáá 'un̄j ni'yaj nij so' do', che'é inanj nana a'mii 'un̄j uno nij so' do', gaa ne ca'vee xcaj sa' nij yuvii cuentá daj sij mé 'un̄j á. Tzaj ne taj che'é cataj xna'an̄j 'un̄j yo'ó nana rihaan nij yuvii a mei. Che'é dan se cataj xna'an̄j 'un̄j

⁷ che'é cunudan̄j nij nana tihaan naca Diose rihan̄j a mei.

Dan me se ne ca'vej rá Diose ca'mii xta' 'un̄j ma'. Che'é dan ca'vej Diose qui'yaj síi chree cu'naj Satanás sayuun man nee manj, che'é rej se guun rá 'un̄j se vaa sij sa' ndo'o mej a.

⁸ Ne quisij va'nuj ya cachíin ni'yáá 'un̄j rihaan síi 'nij ra'a man ní' se vaa ca'nee so' sayuun yo' rihan̄j a.

⁹ Tzaj ne 'o se cataj so' rihan̄j a:

—Ma'an̄j racuíj mán so', ne cavii sa' so' á. Che'é dan se ca'néj 'un̄j sayuun yo' rihaan so' ma'. 'O se che'é se vaa ninaj nee mán so' ro', che'é dan guun nucuáá 'un̄j racuíj 'un̄j mán so' qui'yaj suun so' adon̄j —taj síi 'nij ra'a man ní' rihan̄j a.

Che'é dan guun niha' rá 'un̄j cataj xna'an̄j 'un̄j se vaa ninaj 'un̄j, ne guun nucuaj Jesucristó racuíj so' manj qui'yaj sunj a.

¹⁰ Dan me se che'é se ninaj 'un̄j do', che'é se uun na'aj 'un̄j do', che'é se rán' 'un̄j sayuun do', che'é se 'yaj ndo'o nii sayuun manj do', che'é nu' se rán' 'un̄j che'é Jesucristó do', che'é dan guun niha' ndo'o raj chuguan̄j. 'O se che'é se síi ninaj mej ro', che'é dan guun nucuáj qui'yaj sunj nan̄j adon̄j.

¹¹ Dan me se nda' rá se tu'va 'o síi snúú tu'vaj, tzaj ne ma'an̄j soj qui'yaj don tu'vaj dan̄j ca'mii snuj 'un̄j doj ei. 'O se ma'an̄j soj me síi no xcúún cataj se vaa sa' 'yáj ei. Nda' se taj yu'vee nó 'un̄j,

tzaj ne nuveé sij sa' doj me yo'ó nij so' rihanj ma'. Dan me se sij sa' uxrá me nij so', ne ma'an nij apóstol cune' ya ma'an Jesucristó me nij so', rá soj, tzaj ne nuveé sij sa' doj me nij so' rihanj ma'.

¹² 'O se 'unj me se suun sa' nocoo ya qui'yáj ni'yaj soj, ne suun sa' nocoo 'yaj nij apóstol cune' Jesucristó man me suun sa' qui'yáj ni'yaj soj, ne dan me se naqui'yaj naj ndo'o 'unj nimanj, ne ne ca'ne' raj ga suun 'yaj suun sa' nocoo yo' ma'.

¹³ 'O se caraa x'naa soj doj rihanj sese nij ca'mij rá soj ei. Xa' 'unj, tzaj ne a doj ne naqui'yaj yaníj 'unj man soj ma'. 'O se orún' rasuun me naqui'yaj yaníj 'unj adonj. Ne ca'vej ya raj naqui'yaj chrúj rihaan soj ma'. Tzaj ne sese nij qui'yáj ne cachinj 'unj sa'anj rihaan soj, rá soj, ne caraa x'naa soj ei.

¹⁴ Dan me se aj qui'yaj chuvii uún 'unj cuchí' 'unj rihaan soj, gaa ne quisij va'núj cuchí' 'unj rihaan soj, ne asa' cuchí' 'unj rej man soj, ne se ca'néj 'unj rasuun man soj ma'. Maan se me raj cuno sa' ma'an soj rihanj ei. Dan me se ase vaa ta'níj vaa soj rihanj, ne ne nó xcúún xnii caraa sa' xnii rasuun che'é rej xnii ma'. 'O se maan rej xnii no xcúún caraa sa' rasuun che'é ta'níi so' adonj.

¹⁵ Guun niha' rá 'unj cutun' 'unj sa'anj che'é nimán soj, ne ndaa nimán yá 'unj me raj qui'yaj sunj che'é nimán soj chuguanj. Dan me se che'é se 'ee raj man soj, ne doj a rá soj chiha'. Me che'é 'yaj soj danj ga.

¹⁶ Dan me se ne ca'nee 'unj rasuun man soj ma'. Tzaj ne vaa yuvii cataj se vaa tiha' yu'unj uxrá 'unj man soj,

¹⁷ ne cataj nij yuvii se vaa ca'née 'unj yo'ó so'

cuchí' so' rihaan soj, ne racuúj yo'ó so' manj tihá' yu'unj núj man soj, ne ca'néj núj rasuun rihaan soj, cataj nij yuvii adonj.

¹⁸ Dan me se ya cataj xna'anj 'unj rihaan síi cu'naj Titó se vaa cuchí' so' rihaan soj, ne ca'néé 'unj yo'ó tinúú ní' ca'anj ga so' á. Tihá' yu'unj síi cu'naj Titó man soj na'. Taj ma'. 'O se veé orún' Nimán Diose noco' núj ga síi cu'naj Titó, ne cyaan qui'yaj síi cu'naj Titó ga 'unj nanj adonj.

Nana nihánj taj xna'anj se vaa me rá Pabló tanáj nij síi man Corinto chrej chí'ii, ne se canó xcúún Pabló qui'yaj so' sayuun man nij síi tumé cacun' a

¹⁹ Dan me se che'é se chu'vi' ndo'o núj se vaa cutá' soj cacun' xráá núj me se ca'mii ndo'o núj nu' nana nihánj, rá soj na'. Taj ma'. 'O se ne'en Diose daj a'mii núj, ne che'é se sij noco' man Jesucristó me núj, ne ca'mii núj nu' nana nihánj che'é se 'ee rá núj man soj, ne me rá núj narí' sa' soj canoco' soj man Diose, tinuj, nocoj.

²⁰ 'O se chu'ví' 'unj doj tzin' se vaa cuchí' 'unj chiháán soj ne quene'enj se vaa ne 'yaj soj ndaa vaa no xcúún soj qui'yaj soj, ne cataj soj se vaa ne 'yáá 'unj ndaa vaa me rá soj qui'yáá 'unj a. Chu'ví' 'unj se vaa quene'én 'unj se vaa guun yuvaá soj rihaan tinúú soj do', se vaa guun xcoj ruvaa rá soj ni'yaj soj tinúú soj do', se vaa caxrii yuvaá soj man tinúú soj do', se vaa cuxra' ta'aj soj man ma'an soj ne guun rá soj cunu' soj do', se vaa nano soj cuentó ne che'é tinúú soj do', se vaa ca'mii xta' soj do', se vaa gaá sayuun sca'núj soj do' chuguanj.

²¹ Dan me se chu'vi' uún 'unj se vaa asa' cuchí' 'unj rihaan soj, ne guun na'aj ndo'o 'unj qui'yaj

Diose che'é soj, ne quinano ndo'o rá 'un̄j che'é que'eē nij tinúú ní' nij síí tumé cacun', che'é se na'vej rá nij so' tanáj nij so' cacun' nē cun̄u sa' nimán nij so' a. 'O se yo'o c̄utumé nij so' cacun' se vaa nij ndo'o 'yaj nij so' do', se vaa 'yaj nij so' cacun' ga yo'ó chana do', nan̄j ei.

13

¹ Dan me se cuchí' uún 'un̄j, nē quisij va'n̄uj cuchí' 'un̄j rihaan soj, nē sese vaa yo'o tinúú soj síí tumé cacun', nē sese canicun' vij síí quene'en do', sese canicun' va'n̄uj síí quene'en do', nē quirí' so' sayuun nan̄j á.

² Gaa quisíj vij cuchí' 'un̄j rihaan soj, nē cataj xna'an̄j 'un̄j rihaan soj se vaa sese cuchí' uún 'un̄j rihaan soj, nē se caráj x'naj quene'en̄j man síí qui'yaj cacun' ma'. Nē cuanō nihánj me se nuví' 'un̄j ne rej man̄ soj, tzaj nē cataj xna'an̄j uún 'un̄j rihaan soj se vaa yā yā qui'yáá 'un̄j sayuun man cunudañj nij síí tumé cacun' yo' ei.

³ 'O se ca'vee don ma'an̄ soj me rá quene'en̄ sese yā yā Jesucristó me síí rquē nanā a'mii 'un̄j rihaan soj ei. Xa' Jesucristó, tzaj nē nuveé sij ninaj me so' rihaan soj ma'. 'O se sij guun nucuaj̄ ndo'o tumé man soj me Jesucristó ei.

⁴ Dan me se ca'vej rá Jesucristó guun nucuaj̄ doj yuvij̄ rihaan so', nē cachrón̄ nii man so' rihaan rcutze, tzaj nē guun nucuaj̄ so' cunuu i'nā' uún so', qui'yaj Dios̄, nē che'é se noco' núj man Jesucristó ro', che'é dan ase vaa síí ninaj vaa ma'an̄ núj rihaan chumij̄ nihánj, tzaj nē Dios̄ ro', me síí rquē se nucuaj̄ man núj, gaa nē guun nucuaj̄ núj gā Jesucristó qui'yaj̄ suun núj gā nij soj nan̄j adon̄j.

5 Xcaj ma'an soj cuentá sese ya ya noco' soj se-tucuanj Jesucristó ei. Ne'en soj se vaa yanj Jesucristó ga soj na'. Ase ne ne'en soj xa'. Ya ne Jesucristó ga soj, sese nuveé sij tiha' yu'unj me soj chuguanj.

6 'O se amán ya raj, ne me raj quene'en soj se vaa nuveé sij tiha' yu'unj me núj man chuguanj.

7 'O se achíin ni'yaj núj rihaan Diose se vaa a 'ó se chi'ii se qui'yaj soj mei. Nuveé che'e se me rá núj cataj yuvi se vaa sa' qui'yaj núj me achíin ni'yaj núj danj ma'. 'O se che'é se me rá núj qui'yaj sa' inanj soj, che'é dan achíin ni'yaj núj danj rihaan Diose ei. Ca'vee se cataj yuvi se vaa síi tiha' yu'unj me ma'an núj, tzaj ne yo'o qui'yaj sa' soj ei.

8 'O se se guun nucuaj núj tiha' yu'unj núj man Diose daj vaa nimán 'o 'o ní' ma'. Maan se inanj a tananj rquee núj ca'mii núj nana ya che'é 'o 'o ní' a.

9 Ne ca'vee se nuveé sij nucuaj me núj, tzaj ne uun niha' rá núj che'é se sij nucuaj me soj, ne achíin ni'yaj núj rihaan Diose se vaa rque Diose nu' se vaa achiin man soj, gaa ne qui'yaj suun soj che'é so' a.

10 Che'é dan cuano nihánj me se cachrón 'unj nana nihánj rihaan yanj cartá nayaá soj a. Dan me se nda' se nuví' 'unj yáan ga soj cuano, tzaj ne cachrón 'unj nana nihánj, gaa ne güii cuchí' 'unj rihaan soj me se se gaa suun rihanj qui'yaj ndo'oj sayuun man soj a. Dan me se ca'ne' síi 'nij ra'a man ní' suun rihanj cutumej man soj, ne dan me se na'vej rá so' quirí' soj qui'yaj ma'. 'O se me rá so' raquíj 'unj man soj yan canoco' sa' soj man so' adonj.

*Nana nihánj taj xna'anj se vaa a'néé nij tuvi'
Pabló saludó rihaan nij síí man Corinto a*

¹¹ Ne vaa doj nana me raj cataj xna'anj 'unj rihaan soj, tinuj, nocoj. Dan me se gaa niha' nimán soj ei. Raçuíj soj nana sa' man tinúú soj yan guun nucuaj soj canoco' soj man Diose á. Se guun cano tuvi' soj ga tuvi' soj ma'. 'O se cyaan gaa nimán soj ga tuvi' soj ei. Ne cayáán Diose ga soj ei. 'O se Diose me síí 'yaj nuu 'ee rá ní' tinúú ní', ne vaa xej nimán ní', 'yaj Diose a.

¹² Ne gaa nari' tuvi' soj ga tinúú soj, ne uxrá ve'é ca'mii soj ga tinúú soj ei. Danj me rá Diose qui'yaj soj chuguanj.

¹³ Ve'é cayáán nij soj, rá cunudanj nij síí sa' rihaan Diose ei.

¹⁴ Dan me se me rá núj qui'yaj ndo'o Jesucristó sij 'nij ra'a man ní' se luj che'é cunudanj soj, ne me rá núj gaa 'ee rá Diose ni'yaj Diose man cunudanj soj, ne me rá núj ve'é ca'mii cunudanj soj ga tinúú soj qui'yaj Nimán Diose nanj adonj.

**Se-nānā Diosē nanā sã' me rá catũũ nimán ní'
a
New Testament in Triqui, Copala (MX:trc:Triqui,
Copala)**

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Triqui, Copala

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Triqui, Copala [trc], Mexico

Copyright Information

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Triqui, Copala

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3a8f2838-fe9f-5490-8d78-a7bbfddab871